

LJUNGBY
KOMMUN

T J Ä N S T E S K R I V E L S E

2018-10-04

Dnr BU2018.0265.600

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningskontoret

Else-Marie Vigren

0372-78 94 13

else-marie.vigren@ljungby.se

Barn- och utbildningsnämnden

Motion ”Ekonomiskt stöd för skolskjuts till Lingbygdens friskola”

En motion har inkommit från Vänsterpartiet, Dnr KS2018/0185.623 samt BU2018/0265.600.

Sammanfattning av motionen

Vänsterpartiet yrkar att:

Ljungby kommun behåller nivån på det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola på oförändrad nivå och fortsätter betala för skolskjuts.

Utredning

Ärenden med liknande utformning har utretts och besvarats tidigare. Ljungby kommun har därför tagit in en separat utredning från Kommunakuten AB, jurist Christer Hjert, specialiserad på bl. a. skolskjutsjuridik.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår Barn- och utbildningsnämnden att föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen då det enligt bifogad utredning saknar lagstöd.

Underlag

- Kommunfullmäktige sammanträdesprotokoll 2018-05-28
- Motion Dnr KS2018/0185.623 och BU2018/0265.600
- Barn- och utbildningsnämndens sammanträdesprotokoll 2018-08-29
- Utredning från Kommunakuten AB, 2018-09-17

Nils-Göran Jonasson

Barn- och utbildningschef

Else-Marie Vigren

Skolskjutshandläggare

POSTADRESS

341 83 LJUNGBY

E-POST

barn.och.utbildningsnamnden@ljungby.se

BESÖKSADRESS

Olofsgatan 9, Ljungby

TELEFON

0372-78 90 00 vx

WEBBPLATS

www.ljungby.se

ORG NR

212000-0670

BANKGIRO

156-0879

Kommunfullmäktige

Kf § 53

Inlämnande av motioner och interpellationer

Beslut

Motionerna överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Interpellationen besvaras nästkommande sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

1. I en motion om second-hand butiken "Lite av varje" som ligger under socialförvaltningens försorg, yrkar Sverigedemokraterna att socialförvaltningen utreder hur butiken kan placeras för att uppnå bra tillgänglighet och mer ändamålsenliga lokaler och därmed öka både försäljning och arbetstillfällen.
2. I en motion om skolskjuts till Lingbygdens elever yrkar Sverigedemokraterna genom Melena Jönsson (SD) att Ljungby Kommun reviderar verksamhetsplanen för skolskjuts och betalar ut skolskjutspengar som eleverna skulle varit berättigade till ifall Lingbygdens skola ej funnits och de skulle ha gått i kommunal skola. Bidraget har tidigare varit på ca 550 000 kronor.
3. Den socialdemokratiska fullmäktigegruppen yrkar i en motion genom Liselott Åhlander (S) att barn- och utbildningsnämnden utreder möjligheten att införa datastödet TimeCare pool på grundskolorna i kommunen för anskaffande av vikarier.
4. I en motion om stöd till Lingbygdens friskola yrkar Vänsterpartiet genom Kerstin Wiréhn (V) att Ljungby kommun behåller nivån på det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola eftersom det är fullt i de kommunala skolorna och om skolan läggs ner får kommunen betala skolskjuts ändå.
1. I en interpellation om analys av sjuktalen och dess ökade kostnader ställer Anne Karlsson (S) tre frågor till personal- och arbetsmarksutskottets ordförande:
 1. Vad är skälet till att inte göra en djupare analys av ovan skenande kostnader?
 2. Av vilken anledning vill inte ledningen få exempel på

Kommunfullmäktige

ärendebeskrivningar om bland annat tidsåtgång i rehabiliteringsärenden?
3. Hur skall ledningen agera om höga kostnader kvarstår?

Justerandes sign

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. J. M. C. M.' or similar, written over a horizontal line.

Av 15/8
Bor 29/8

Motion om stöd till Lingbygdens friskola

LJUNGBY KOMMUN
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND
Ank 2018-06-07
Dnr 2018/0265.600
Ljungby 180521

LJUNGBY KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN
Ank 2018-05-24
KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN
Dnr Ks 2018/0185.623

Vi har skolor i kommunen som är fyllda till bristningsgränsen. Samtidigt har Lingbygdens friskola ekonomiska problem då det kommunala stödet minskar i och med att stödet till skolskjuts dras in.

Vänsterpartiet anser att skolan i Södra Ljunga är oerhört viktig för bygden, och även för affären då den är en sammanhållande kraft. Partierna brukar, åtminstone i valtider, hävda att hela Sverige ska leva. Därför är det viktigt att visa detta även i handling. Vi anser således att Ljungby kommun ska behålla det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola på oförändrad nivå och fortsätta betala för skolskjuts.

Viktiga argument för att göra detta undantag är att vi har fullt i våra kommunala skolor. Om skolan läggs ner får vi betala skolskjuts ändå och vi ser det som en form av landsbygdstöd.

Vi yrkar därför

- Att Ljungby kommun behåller nivån på det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola.

Kerstin Wiréhn

Vänsterpartiet

Barn- och utbildningsnämnden

Bu § 126

2018/0265

600

Motion om stöd till Lingbygdens elever

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett yttrande till motionen.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Christer Johansson (V) i ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Behåll nivån på det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola yrkar Vänsterpartiet genom Kerstin Wiréhn (V) i en motion den 21 maj 2018.

Lingbygdens friskola har ekonomiska problem då det kommunala stödet minskar i och med att stödet till skolskjuts dras in.

Skolan i Södra Ljunga är oerhört viktig för bygden, och även för affären då den är en sammanhållande kraft anser Vänsterpartiet.

Då Partierna brukar hävda att hela Sverige ska leva, åtminstone i valtider, är det därför viktigt att visa detta även i handling anser Vänsterpartiet.

Vänsterpartiet anser därför att Ljungby kommun ska behålla det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola på oförändrad nivå och fortsätta betala för skolskjuts.

Viktiga argument för att göra detta undantag är att det är fullt i våra kommunala skolor. Om skolan läggs ner får man betala skolskjuts ändå och Vänsterpartiet ser det som en form av landsbygdsstöd.

Motionärerna yrkar därför på att Ljungby kommun behåller nivån på det ekonomiska stödet till Lingbygdens friskola.

Beslutsunderlag

- Vänsterpartiets motion, 2018-05-21
- Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll, 2018-05-28, § 53
- Arbetsutskottets förslag till beslut att barn- och utbildningsnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett yttrande till motionen, 2018-08-15 § 96.

Fråga 1 - "Alla barn oavsett om deras närmaste skola är en kommunal skola eller en friskola ska ha rätt att få skolskjuts ordnad eller betalad av Ljungby kommun"
Frågan grundar sig på ett medborgarförslag och innebär att alla barn alltid ska ha rätt till skolskjuts så länge de går i den skola som ligger närmast hemmet.

I kommunallagens andra kapitel ges bestämmelser om kommunernas befogenheter, eller kompetens som det också benämns. Den grundläggande bestämmelsen om kommunernas allmänna kompetens finns i 2 kap. 1 och 2 §§ kommunallagen (2017:725). I dessa bestämmelser stadgas att kommuner själva får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan. Bestämmelsen innebär ett krav på, för att kommunal kompetens ska anses föreligga, att det är av allmänt intresse att kommunen befattar sig med angelägenheten och att denna har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Genom att bestämmelsen stadgar att det ska vara fråga om angelägenheter av allmänt intresse följer att en kommun inte får lämna understöd åt enskilda kommunmedlemmar utan stöd i lag.

En kommunalrättslig princip är alltså att kommuner inte får lämna understöd till enskild utan stöd i lag. Detta har i en omfattande rättspraxis inte ansetts vara ett allmänt intresse för en kommun (se t.ex. RÅ 1991 ref. 61, RÅ 1985 2:79 och RÅ 1981 Ab 290). De senaste uppmärksammade domarna i sammanhanget var Kammarrättens i Stockholm domar den 6 mars 2007 i mål nr 2496-06 och mål nr 4491-06 där kammarrätten ansåg att det inte gick att utge kommunalt vårdnadsbidrag utan lagstöd. I båda fallen beslutade Högsta förvaltningsdomstolen att inte meddela prövningstillstånd.

Sådant som ekonomiskt bistånd, bostadsstöd och vårdnadsersättningar eller barnbidrag får alltså i princip inte lämnas av en kommun utan stöd i speciallagstiftning (se DS 2007:52 s. 52). Att ge enskilda elever förmån i form av skolskjuts är att jämföra med att ge dessa elever ekonomiskt understöd. Genom bestämmelser om skolskjuts i skollagen finns ett regelsystem som reglerar när elever har rätt till skolskjuts. Skolskjuts regleras i 9 kap. SkoLL (förskoleklassen) 10 kap. SkoLL (grundskolan), 11 kap. SkoLL (grundsärskolan) och 18 kap. SkoLL (gymnasiesärskolan).

Det finns också anledning att här peka på likställighetsprincipen som framgår av 2 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) och som innebär att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Principen innebär att det inte utan stöd av lag är tillåtet för kommuner att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar på annat än objektiv grund. Utgångspunkten är således att kommunens medlemmar ska vara likställda beträffande rättigheter och skyldigheter och att en kommunmedlem inte får gynnas eller missgynnas i förhållande till någon annan medlem. Det avgörande är att kommunmedlemmar som befinner sig i samma situation ska behandlas lika.

Att i erbjudandet av skolskjuts till eleverna gå utöver vad skollagen medger är som utgångspunkt inte tillåtet eftersom skolskjuts, såsom nämnts ovan är att betrakta som ekonomiskt understöd till eleverna, och ytterligare möjligheter saknar lagstöd. Det är alltså inte förenligt med gällande rätt att utge skolskjuts i enlighet med förslaget.

Fråga 2 - För barn som valt en friskola inom kommunen tillämpas samma skolskjutsregler som till kommunala skolor om friskolan ligger närmare bostaden än placeringsskolan.

I princip är svaret detsamma som på fråga 1 eftersom det finns ett regelsystem för hur skolskjuts till friskolor ska bedömas som innebär att om kostnaderna för skolskjuts till friskolan blir högre än kostnaden för skolskjuts skulle ha blivit för eleven om eleven gått i den skola kommunen skulle ha placerat eleven i om eleven inte valt skola (s.k. placeringsskola). Kommunen saknar möjligheter att på andra grunder bevilja skolskjuts till elever i fristående skolor än de grunder som uppställs i skollagen. Huruvida avståndet är närmare till den valda skolan än vad det är till den s.k. placeringsskolan saknar betydelse. Det är kostnaden som avgör och kostnaden kan trots att den valda skolan ligger närmare än den s.k. placeringsskolan vara högre till följd av andra transport- och samordningsmöjligheter.

Fråga 3 - Om kommunen inte kan anordna skolskjuts till friskolans elever, borde i alla fall ett skolskjutsbidrag ges till friskolan som anordnar skolskjuts själv.
Den här frågan har en annan utgångspunkt eftersom det här inte direkt är fråga om en förmån till eleven utan ett bidrag till skolhuvudmannen.

Enskilda (alltså den fristående skolan) som har fått tillstånd av Skolinspektionen att bedriva en fristående skola eller utbildning har också rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev vid en fristående förskoleklass, grundskola eller grundsärskola. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Bidrag från hemkommunen till fristående förskoleklass samt grund- och grundsärskola regleras i 9 kap. 19-21 §§, 10 kap. 37-39 §§ samt 11 kap. 36-38 §§ skollagen. I 14 kap. skolförordningen (2011:185) finns det närmre bestämmelser och bidrag till enskilda huvudmän för dessa verksamheter.

Grundbeloppet ska ge ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Grundbeloppet ska bestämmas på samma sätt som när kommunen fördelar resurser till den egna förskoleklassen, grundskolan respektive sarskolan.

Kommunen ska betala ett tilläggsbelopp för de elever i förskoleklass som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Kommunen ska även betala tilläggsbelopp för elever i grundskola och grundsärskola som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller som ska erbjudas modersmålsundervisning. Tilläggsbeloppet bestäms efter en individuell prövning.

Det kan alltså konstateras att det i skolförfattningarna saknas såväl skyldigheter som rättigheter i form av lagstöd för att utge ett bidrag för skolskjuts till friskolan. Eftersom skolförfattningarna inte ger något lagstöd för att utge skolskjutsbidrag till fristående skolor måste eventuellt stöd för detta sökas på annat håll i lagstiftningen. I 2 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (2017:725) föreskrivas att individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det. Allmänt sett gäller en restriktiv syn på kommunala stödinsatser gentemot enskilda företag. När det gäller avgränsningen av tillåtna insatser måste dock rättstillämpningen kunna anpassas till samhällsutvecklingen (prop. 1990/91:117 s. 153). Vad som ska ligga i begreppet synnerliga skäl kan således komma att förändras beroende på utvecklingen i samhället (prop. 2016/17:171 s. 304). I förevarande fall finns det ett regelverk (skollagen) som faktiskt reglerar frågan om skolskjuts även till elever i fristående skolor. Detta innebär att lagstiftaren har tagit ställning till när elever i fristående skolor ska ha rätt till skolskjuts. Detta innebär att ett bidrag till en fristående skola för att

anordna skolskjuts åt eleverna omöjligen kan stödjas på att det skulle vara fråga om synnerliga skäl i enlighet med bestämmelsen i 2 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (2017:725). Ytterligare bestämmelser som skulle kunna utgöra lagstöd för förslaget bidrag saknas.

I sammanhanget bör även uppmärksammas att möjligheterna att ge stöd till enskild näringsverksamhet även påverkas av EU-rättens statsstödsregler (se prop. 2016/17:171 s. 150 ff. EU-rätten och kommunallagen).

Den EU-rättsliga regleringen om statsstöd finns i artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Av huvudregeln i artikel 107.1 framgår att om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel (detta innefattar även stöd som ges av kommuner), som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Sammanfattning

Av redogörelsen ovan framgår att samtliga förslag till beviljande av skolskjuts utöver vad som medges av skollagens bestämmelser saknar lagstöd och därför är olagliga.

Kommunakuten AB

Christer Hjert